

LO i Trondheim

Trondheim 26. juni 2015

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep.
0030 Oslo

E-post: postmottak@kud.dep.no

Deres ref.: 15/1432

Vår ref.: Mine dokumenter/korrespondanse/2015/forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker – høringssvar fra LO i Trondheim.

Høring - Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker – høringssvar fra LO i Trondheim.

Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn.

LO i Trondheim er derfor imot endring i helligdagsloven, og ønsker ikke at det blir tillatt for butikker å ha åpent på vanlige søndager.

LO i Trondheim er imot at denne beslutningsmyndighet skal legges til kommunene.

LO i Trondheim kan ikke se noe positivt med å tillate søndagsåpne butikker. Vi anbefaler regjeringa å beholde dagens ordning.

Vi viser til høringsbrev fra Kulturdepartementet 27.03.15, vedlagt høringsnotat "Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker". Høringsfristen er 30. juni 2015.

Departementets forslag.

Kulturdepartementet foreslår i høringsnotatet å endre helligdagsloven, slik at det blir tillatt for butikker å ha åpent på vanlige søndager.

Påbudet om stengte butikker foreslås opprettholdt for de særskilte helligdagene, for høytidsdagene 1. og 17. mai, og for høytidsaftenene påske-, pinse-, og julaften fra kl. 16. Av praktiske grunner foreslås det å videreføre dagens unntaksregler for nærmere bestemte typer utsalgssteder på de dagene der butikkene ellers skal holde stengt.

Det er i høringsnotatet også tatt inn et alternativt forslag om at beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune. Gjennom en slik løsning vil de lokalt folkevalgte kunne ta stilling til om adgangen til søndagsåpent i kommunen skal utvides i forhold til dagens regulering, men det forutsettes at en eventuell kommunal reguleringsmyndighet ikke skal kunne medføre innstramming sammenlignet med dagens situasjon.

LO i Trondheims vurdering.

Fagbevegelsen har lenge vært imot søndagsåpne butikker og utvidete åpningstider. Første gang dette er dokumentert er i en protokoll fra 1882, fra Yngre Handelsstands

Forening, som seinere ble avdeling 1 av Handel og Kontor i Norge. I seinere år har det vist seg at grunnholdningen er den samme nå også. Både lokale medlemsmøter og årsmøter og landsmøter i fagbevegelsen har flere ganger vedtatt det samme prinsipp. Vi ser ikke behov for utvidete åpningstider, enten det er spørsmål om å tillate ytterligere muligheter for utvidete åpningstider på søndager eller kveld/natt. Det må også presiseres at Norge allerede har veldig liberal lovgivning med hensyn til åpningstider for varehandel, dersom vi sammenligner med andre land.

Med bakgrunn i overnevnte konkluderer vi med følgende:

LO i Trondheim er imot endring i helligdagsloven, og ønsker ikke at det blir tillatt for butikker å ha åpent på vanlige søndager.

LO i Trondheim er imot at denne beslutningsmyndighet skal legges til kommunene.

LO i Trondheims begrunnelser:

LO i Trondheim er ikke enig i at tilbud og etterspørsel, altså markedet, er best egnet til å regulere åpningstidene. Dersom dette skulle bli vedtatt vil det kunne bety en nedbygging av nærbutikkene i distrikts-Norge som ikke er store nok til å kunne forsvare å ha åpent. Dette vil også være en veldig skjev konkurransefaktor for små lokale butikker og nisjebutikker kontra store kjedebutikker med sterk økonomi i ryggen.

Dette vil ramme mange. Varehandelen er Norges nest største næring, og den sysselsetter ca. 370.000 ansatte.

Vi viser også til at LO på siste kongress i 2013 vedtok følgende: *«Søndagen som kollektiv fridag har en selvstendig verdi for vårt samfunn. LO vil arbeide for at ansatte innen varehandelen også blir omfattet av Arbeidsmiljølovens forbud mot arbeid på natt, søndag og helligdager. Gjeldende lovverk må effektivt følges opp og tilsynsansvaret må påhvile Arbeidstilsynet.»*

Handel og Kontor sier: *«HK ser ikke noe behov for oppheve dagens lov helt, men ønsker en regulering som sikrer søndag som en fortsatt annerledes dag. Et fullt frislipp betyr ikke bare at matforretningen er åpne, men at alle butikker og kjøpesentre står fritt til å holde åpent, det er verken frivillighet eller særlig demokratisk.»*

Det er ikke bare ansatte i varehandelen som vil bli rammet av å utvide åpningstiden. Det vil også få følger for renholdere, vektere, ansatte i varetransport, andre yrkesgrupper i kjøpesentra, og flere andre yrkesgrupper. Det kan også bli et spørsmål om behov for søndagsåpning av barnehager dersom departementets forslag blir en realitet.

Det finnes heller ikke nok studenter i Norge til å dekke opp behovet for arbeidskraft. Vi viser til uttalelse fra Norsk Studentunion som viser at flertallet av norske studenter ikke vil ha søndagsåpent. Studentene påpeker jo også at studentene ikke er spurt om de vil ha søndagsåpent. Studenter behøver også en fridag, og det er viktig at de har mulighet til å prioritere studiene slik at flere kan bli ferdig innen normert tid.

Fafo peker også på at fem ganger flere vil måtte jobbe på søndag dersom departementets forslag blir vedtatt. Fafo-forsker Bård Jorfald og Magnus Mühlbradt sier dette: «*Totalt vil søndagsåpne butikker omfatte 290.000 ansatte. 245.000 av disse jobber innen varehandel, mens 45.000 jobber utenfor den tradisjonelle varehandelen.*» Dette kommer fram i Fafo-rapporten «Arbeidskraftbehov ved søndagsåpne butikker.

Departementets forslag er heller ikke utredet på forhånd, noe som både Virke og Handel og Kontor har påpekt.

Forslaget vil også ha store miljøkonsekvenser – «*f.eks. vil Norges klimautslipp øke med mer enn 20.000 tonn CO2-ekvivalenter. Dette forslaget blir fremmet på rent prinsipielt grunnlag, og ikke basert på kunnskap*», sier Trine Lise Sundnes, forbundsleder i LO-forbundet Handel og Kontor. Dette er tall fra Analyseselskapet Damwad. Og dette betyr at søndagsåpne butikker også vil ha en negativ miljøkonsekvens.

I Danmark ble det åpent for søndagsåpent i 2012. Erfaringene derfra viser et stort antall butikknedleggelser i distriktene. Dette henger sammen med at kostnadene blir høyere, og dermed blir lønnsomheten lavere.

Formannskapet i Trondheim har vedtatt at de ikke ønsker søndagsåpne butikker. Dette med bakgrunn i bekymring for at det kan få følger for sentrumsbutikkene. Flere andre kommuner har også vedtatt det samme.

Dette er en sak hvor omtrent ingen andre enn regjeringa ønsker en slik utvikling. Både ansatte, bedriftene og deres organisasjoner, samt studentene som påstås å være de som skal jobbe på søndager, sier nei til søndagsåpne butikker.

LO i Trondheim mener derfor at vi ikke kan se noe som helst positivt med å tillate søndagsåpne butikker. Vi anbefaler regjeringa å beholde dagens ordning.

Vennlig hilsen

John-Peder Denstad
leder

Svein Åge Samuelsen /s/
1. nestleder / sekretær

LO i Trondheim
P.b. 846 Sentrum, 7409 Trondheim
Kontoradresse: Inngang C, Folkets Hus
Tlf. 73 - 80 73 14 / Tlf. 995 14 216
E-post: post@loitronheim.no / hjemmeside: www.loitronheim.no